

Utlåtande 2012: RVII+VIII (Dnr 326-436/2011)

Ett tillgängligare fullmäktige för alla stockholmare
Motion (2011:18) av Kaj Nordquist (S)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2011:18) av Kaj Nordquist (S) om ”Ett tillgängligare fullmäktige för alla stockholmare” anses besvarad med hänvisning till detta utlåtande.

Föredragande borgarråden Anna König Jerlmyr och Madeleine Sjöstedt
anför följande.

Ärendet

Kaj Nordquist (S) föreslår i en motion (2011:18) att Stadshuset ska tillgänglighetsanpassas fullt ut så att alla medborgare har möjlighet att följa fullmäktiges möten från läktaren.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden, socialnämnden och kommunstyrelsens handikappråd.

Stadsledningskontoret anser att Stadshuset ska vara en byggnad med hög säkerhet kombinerad med god tillgänglighet. Det ska fungera som arbetsplats för såväl förtroendevalda som tjänstemän men det ska även vara möjligt för alla stockholmare och besökare att njuta av Stadshuset. Möjligheten till insyn och påverkan ska inte begränsas av om en person har funktionsnedsättning.

Fastighetsnämnden anser att i åtgärdsprogrammet ”Stockholms stadshus – öppet för alla” finns åhörarläktarens tillgänglighet med som en viktig punkt; ”Alternativa lösningar bör sedan provas för att förbättra tillgängligheten till Rådsalens åhörarläktare och till stadshustornet. T.ex. om hiss 1 byggs om med nya stannplan i plan 1 och 4 kan åhörarläktaren och Tornmuséet på plan 8 göras tillgängliga för personer som använder rullstol”. Fastighetsnämnden anser att båda dessa alternativ bör studeras vidare i samråd med berörd personal i Stadshuset och med avseende på säkerhet, varsamhet och kostnader.

Socialnämnden delar motionärens uppfattning att det är angeläget att staden är tillgänglig för alla. Alla stadens nämnder och bolag har ansvar för att den egna verksamheten ska vara tillgänglig.

Kommunstyrelsens handikappråd välkomnar att tillgänglighetsfrågorna i Stadshuset allt mer uppmärksammas. Gällande förslag i motionen om att göra åhörarläktaren tillgänglig för alla så tycker handikapprådet att det är en bra idé.

Våra synpunkter

Motionären lyfter en viktig fråga som handlar om en tillgänglig demokrati. Stockholms kommunfullmäktige är vårt högsta och viktigaste politiska organ i Stockholms stad. När fullmäktige har sammanträde i Rådsalen så är detta också öppet för allmänheten, vilket är något vi ska värna och värdesätta. Rådsalen är både en symbol för demokrati och den öppenhet som vi vill ha i Stockholm.

Stockholms stadshus är en symbol för Stockholms stad. Byggnaden besöks dagligen av turister, men är även arbetsplats för politiker och tjänstemän. Detta ställer krav på en hög säkerhet och en god tillgänglighet. Byggnaden har också den högsta skyddsklassningen som byggnad av särskild vikt.

År 2002 gjordes en inventering som låg till grund för programmet ”Stockholms stadshus – öppet för alla, Program för bättre tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionsnedsättning”. Vid kartläggningen av Stadshuset hittades flera brister avseende tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. Flera tillgänglighetsanpassningar har därefter också genomförts. Det är ett viktigt arbete som måste genomföras noga och varsamt, men flera åtgärder kvarstår.

En tillgänglighetsbrist som finns i Stadshuset är möjligheten att komma in till Rådsalens åhörarläktare. Idag finns endast trappor. För den som har svårighet, eller ingen möjlighet att ta sig uppför trappan har fullmäktiges ordförande mandat att fatta beslut i varje enskilt fall om hur personen ska kunna följa debatten i fullmäktigesalen. Detta har inte varit en lösning av frågan. Därför bygger nu fastighetskontoret om och förlänger schaktet i tornhissen. På plan 5

byggs ett helt nytt hissvåningsplan och en öppning skapas genom väggen, in till åhörarläktaren, så att man lätt kan nå läktaren utan nivåskillnader.

I och med åtgärderna för förbättrad tillgänglighet till Rådsalens åhörarläktare möjliggörs även en alternativ utrymningsväg från denna i enlighet med önskemål från brandmyndigheten. Genom denna ombyggnad blir det möjligt att ta hissen upp till åhörarläktaren. I ett ytterligare projekt, inom ramen för arbetet med Värdig Entré pågår ett arbete för att tillgänglighetsanpassa den stora trappan på Borgargården.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2011:18) av Kaj Nordquist (S) om ”Ett tillgängligare fullmäktige för alla stockholmare”

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Karin Wanngård* (S) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen.
2. Att därutöver anföras

Vi anser att det är en självklarhet i ett demokratiskt samhälle att de beslutsfattande församlingarna ska vara tillgängliga för alla människor. Funktionshindrade ska ha samma möjligheter att ta del av det politiska livet som andra medborgare. Därför vill vi att Stadshuset tillgänglighetsanpassas fullt ut samt att läktaren i fullmäktigesalen görs tillgänglig för människor som är rullstolsburna.

Reservation anfördes av borgarrådet *Daniel Helldén* (MP) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. bifalla motionen
2. också säga följande

Arbetet med att öka tillgängligheten i Stadshuset har pågått länge och som KS handikappråd skriver så har ett flertal inventeringar gjorts. Några har verkligen genomförts och blivit bra, men andra har det inte blivit något av. Rådet saknar även en uppföljning av tidigare arbete på området. Även om fastighetsnämnden har ansvaret, så bör de ledande politikerna ta del av denna uppföljning aktivt.

Den speciella frågan i motionen att göra åhörarläktaren tillgänglig välkomnar rådet och vädjar att man ska ha även andra grupper av funktionsnedsatta personer med i tankarna under planering och genomförande. De lyfter särskilt fram elöverkänsliga. Allt detta välkomnar vi miljöpartister, men vi måste även anpassa fullmäktigesalen.

Alla kloka Stockholmare ska ha möjlighet att på ett bra sätt, oavsett funktionsnedsättning, kunna bli valda och tjänstgöra fullt ut i vår fullmäktigesal. Vid en ombyggnad av åhörarläktaren är det lättare om även själva salen ingår i planeringen för ombyggnation. Visst ska de kulturella värdena bevaras, men alla behöver inte sitta på tunga stora stolar. En ramp till lilla podiet och ett räcke till talarstolarna stör inte det vackra, unika i salen utan gör bara att fler välkomnas. Även våra turister får lättare att ta plats på åhörarplatsen när det blir lätt att komma dit.

Colosseum i Rom har lyckats göra denna sevärdhet tillgänglig, då bör vi kunna ordna till fullmäktigesalen i Stockholm med tanke på många fysiska funktionsnedsättningar.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2011:18) av Kaj Nordquist (S) om ”Ett tillgängligare fullmäktige för alla stockholmare” anses besvarad med hänvisning till detta utlåtande.

Stockholm den

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Anna König Jerlmyr Madeleine Sjöstedt

Ylva Tengblad

ÄRENDET

Kaj Nordquist (S) föreslår i en motion (2011:18) att Stadshuset ska tillgänglighetsanpassas fullt ut så att alla medborgare har möjlighet att följa fullmäktiges möten från läktaren.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden, socialnämnden och kommunstyrelsens handikappråd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 augusti 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadshuset byggdes 1911 – 1923 efter arkitekten Ragnar Östbergs ritningar. Det är en av Sveriges mest kända nationalromantiska byggnader. När Stadshuset byggdes fanns inte samma krav på tillgänglighet som vi har idag. Under åren har därför många åtgärder gjorts för att förbättra tillgängligheten. Ett arbete som måste göras med varsamhet och känsla för de kulturhistoriska värdena.

Stadshuset ska vara en byggnad med hög säkerhet kombinerad med god tillgänglighet. Det ska fungera som arbetsplats för såväl förtroendevalda som tjänstemän men det ska även vara möjligt för alla stockholmare och besökare att njuta av Stadshuset. Möjligheten till insyn och påverkan ska inte begränsas av om en person har funktionsnedsättning. Idag är det dock bara möjligt att nå åhörarläktaren i Rådssalen via trapporna som går från Borgargården och upp till tornet och Tornmuseet. Den som har svårigheter att gå i trappor eller är rullstolsburen men vill lyssna på fullmäktigedebatten får därför vända sig till receptionen som kontaktar fullmäktiges ordförande som tar ställning till om personen får lyssna på debatten i Rådssalen eller följa den på webb-tv från Biblioteket i anslutning till Rådssalen.

Stadsledningskontoret hyr Stadshuset av fastighetskontoret som äger och förvaltar byggnaden. I åtgärdsprogrammet ”Stockholms Stadshus – Öppet för alla” är tillgängligheten till åhörarläktaren en viktig punkt. Där står ”Alternativa lösningar bör sedan prövas för att förbättra tillgängligheten till Rådssalens åhörarläktare och till Stadshus-tornet. Till exempel om hiss 1 byggs om med nya stannplan i plan 1 och 4 kan åhörarläktaren och Tornmuseet på plan 8 göras tillgängligt för personer som använder rullstol.”

Fastighetskontoret har gjort en initial bedömning av alternativet att bygga om hiss 1 för att skapa nya stannplan i bottenvåningen och i samma våningsplan som åhörarläktaren. Ett annat alternativ de avser att studera är att Pressläktaren på Rådssalens

norra sida får användas av personer som inte kan ta sig till åhörarläktaren. Detta alternativ innebär bland annat att hiss 5 i Drätseltrappan får ett nytt stannplan i nivå med pressläktaren. Fastighetskontoret räknar med att kunna återkomma till fastighetsnämnden med en redovisning av de två alternativen under hösten 2011.

Stadsledningskontoret anser att det är glädjande att fastighetskontoret konkretiserat tidplanen för att värdera de båda alternativen och ser fram emot en positiv lösning så att även rullstolsburna kan lyssna på fullmäktigedebatten på plats.

Stadsledningskontoret föreslår därför att motion 2011:18 "Ett tillgängligare fullmäktige för alla stockholmare" av Kaj Nordquist (S) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i kontorets tjänsteutlåtande.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 juni 2011 att

1. Fastighetsnämnden godkänner och åberopar kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Fastighetsnämnden uppdrar åt kontoret att utreda hur tillgängligheten till Rådssalens åhörarläktare kan förbättras och återkomma med en redovisning till nämnden.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 24 maj 2011 har i huvudsak följande lydelse.

De som idag vill följa kommunfullmäktiges möten på plats har möjlighet att göra detta från åhörarläktaren i Rådssalens södra del. Det finns idag bara ett sätt att ta sig upp till åhörarläktaren och det är via trapporna som går från Borgargården och upp till tornet och Tornmuséet. De som av olika anledningar (t ex personer som har svårigheter att gå i trappor eller använder rullstol) inte kan ta sig upp för dessa trappor måste kontakta personal i receptionen vid Ragnar Östbergs plan 1. Receptionspersonalen har då instruktioner att kontakta kommunfullmäktiges ordförande som då får ta ställning i varje enskilt fall om det är möjligt för personen att få vara inne i Rådssalen (på samma plan som fullmäktigeledamöterna) under mötet. Ett annat alternativ är att personen får följa mötet via en TV-skärm i biblioteket strax utanför Rådssalen. Båda dessa alternativ innebär en omständlig särbehandling av de personer som inte kan gå i trappor.

I åtgärdsprogrammet "Stockholms stadshus – öppet för alla" finns åhörarläktarens tillgänglighet med som en viktig punkt; "Alternativa lösningar bör sedan prövas för att förbättra tillgängligheten till Rådssalens åhörarläktare och till Stadshustornet. T ex om hiss 1 byggs om med nya stannplan i plan 1 och 4 kan åhörarläktaren och Tornmuséet på plan 8 göras tillgängliga för personer som använder rullstol."

Kontoret har nu gjort en grov bedömning av alternativet (A) att bygga om hiss 1

för att skapa nya stannplan i bottenvåningen och i samma våningsplan som åhörarläktaren och då kommit fram till att detta alternativ bör studeras vidare. Utöver att detta alternativ gör åskådarläktaren tillgänglig skulle det också ge ytterligare en utrymningsväg från läktaren och även göra Tornmuséet tillgängligt.

Ett ytterligare alternativ (B) som bör studeras bör studeras är att pressläktaren på Rådssalens norra sida får användas av personer som inte kan ta sig till åhörarläktaren. Detta alternativ innebär bland annat att hiss 5 i Drätseltrappan får ett nytt stannplan i nivå med pressläktaren.

Kontoret anser att båda dessa alternativ bör studeras vidare i samråd med berörd personal i stadshuset och med avseende på säkerhet, varsamhet och kostnader.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 maj 2011 att

1. Socialnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Socialnämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av vice ordföranden Roger Mogert m.fl. (S) och tjänstgörande ersättaren Jackie Nylander (V), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av ledamoten Stefan Nilsson m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Anna König Jerlmyr m.fl. (M), ledamoten Ann-Katrin Åslund (FP), ledamoten Stina Bengtsson (C) och ledamoten Ewa Samuelsson (KD), *bilaga 1*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 3 maj 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar motionärens uppfattning att det är angeläget att staden är tillgänglig för alla. Alla stadens nämnder och bolag har ansvar för att den egna verksamheten ska vara tillgänglig.

År 2002 gjorde trafikkontorets Tillgänglighetsprojekt en inventering av brister och hinder för tillgängligheten i Stadshuset. Denna inventering låg sedan som grund för "Stockholms Stadshus – öppet för alla, Program för bättre tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionshinder". Den 22 oktober 2002 beslutade dåvarande gatu- och fastighetsnämnden att det fortsatta arbetet med förbättrad tillgänglighet och användbarhet av Stadshuset skulle följa programmet "Stockholms Stadshus – öppet för alla". Under åren 2003 – 2007 genomfördes en del av de åtgärder som finns med i programmet, bl.a. ombyggnad av gatumarken och parkeringen, nya handikapptoiletter

på våningsplanen, ombyggnad av hiss 5 i Drätseltrappan och en trapplyft i korridoren på plan 5. År 2009 konstaterade Tillgänglighetsprojektet att merparten av program-
mets punkter dock ännu inte åtgärdats.

Dåvarande fastighets- och saluhallsnämnden beslutade 27 november 2006 att anta underhållsplan för Stockholms Stadshus för perioden 2007-2011. I underhållsplanen finns åtgärder medtagna som förbättrar tillgängligheten. Idag äger och förvaltar fastighetsnämnden Stadshuset.

Förvaltningen kan konstatera att tillgängligheten har inventerats i Stadshuset och att det har vidtagits åtgärder för att öka tillgängligheten men att det behövs ytterligare insatser för att få ett tillgängligt Stadshus. Det är angeläget att man tar tillvara det arbete som tidigare gjorts med att inventera brister i tillgängligheten i det fortsatta arbetet med att öka tillgängligheten i denna för staden och stockholmarna så värdefulla byggnad.

Kommunstyrelsens handikappråd

Kommunstyrelsens handikappråd beslutade vid sitt sammanträde den 17 maj 2011 att som svar på remissen lämna följande yttrande.

Vi tycker det är trevligt att det har börjat röra på sig när det gäller frågor om tillgänglighet. Speciellt när det gäller stadshuset.

Det har gjorts ett flertal inventeringar. Vilka flera har stannat just vid en inventering. Några har verkligen genomförts och blivit bra andra kanske inte fullt så bra, fast tanken nog var bra. Vi har saknat en uppföljning av vad som hänt med tillgänglighetsarbetet i stadshuset. Även om frågan ligger på fastighetsnämndens bord så är det av intresse att veta hur långt arbetet gått. Rådet önskar därför få en redovisning av tidigare gjorda tillgänglighetsåtgärder.

Gällande förslag i motionen om att göra åhörarläktaren tillgänglig för alla så tycker rådet att det är en bra idé. Hoppas därför att den går att genomföra. Det finns andra grupper som har svårt att besöka stadshuset och det är de elöverkänsliga. Vi tycker att man måste ta med deras synpunkter i det fortsatta arbetet med att göra stadshuset tillgängligt.

RESERVATIONER M.M.

Socialnämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Roger Mogert m.fl. (S) och tjänstgörande ersättaren Jackie Nylander (V) enligt följande.

1. Socialnämnden bifaller delvis förvaltningens utlåtande.
2. Socialnämnden rekommenderar fullmäktige att bifalla motionen.
3. Därutöver anføres följande.

Vi anser att det är en självklarhet i ett demokratiskt samhälle att de beslutsfattande församlingarna ska vara tillgängliga för alla människor. Funktionshindrade ska ha samma möjligheter att ta del av det politiska livet som andra medborgare. Därför vill vi att Stadshuset tillgänglighetsanpassas fullt ut samt och att läktaren i fullmäktigesalen görs tillgänglig för människor som är rullstolsburna.

Reservation anfördes av ledamoten Stefan Nilsson m.fl. (MP) enligt följande.

1. Socialnämnden beslutar att tillstyrka motionen om ett tillgängligare fullmäktige för alla Stockholmare av Kaj Nordqvist (S).
2. För övrigt säger nämnden:

Arbetet med att öka tillgängligheten i Stadshuset har pågått länge och som KS handikappråd skriver så har ett flertal inventeringar gjorts. Några har verkligen genomförts och blivit bra, men andra har det inte blivit något av. Rådet saknar även en uppföljning av tidigare arbete på området, även om fastighetsnämnden har ansvaret, så bör de ledande politikerna ta del av denna uppföljning aktivt.

Den speciella frågan i motionen att göra åhörarläktaren tillgänglig välkomnar rådet och vädjar att man ska ha även andra grupper av funktionsnedsatta personer med i tankarna under planering och genomförande. De lyfter särskilt fram elöverkänsliga. Allt detta välkomnar vi miljöpartister, men vi måste även anpassa fullmäktigesalen.

Alla kloka Stockholmare ska ha möjlighet att på ett bra sätt, oavsett funktionsnedsättning, kunna bli valda och tjänstgöra fullt ut i vår fullmäktigesal. Vid en ombyggnad av åhörarläktaren är det lättare om även själva salen ingår i planeringen för ombyggnation. Visst ska de kulturella värdena bevaras, men alla behöver inte sitta på tunga stora stolar. En ramp till lilla podiet och ett räcke till talarstolarna stör inte det vackra, unika i salen utan gör bara att flera välkomnas. Även våra turister får lättare att ta plats på åhörarplatsen när det blir lätt att komma dit.

Miljöpartiet har i sin budget via Central medelsreserv 4 *Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* har vi avsatt 50 mkr som tillgänglighetsinvestering. Så vi har budget för delar av detta, även om detta behöver få kosta så vi får ett modernt fullmäktige. Colosseum i Rom har lyckats göra denna sevärdhet tillgänglig, då bör vi kunna ordna till fullmäktigesalen med tanke på många fysiska funktionsnedsättningar.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Anna König Jerlmyr m.fl. (M), ledamoten Ann-Katrin Åslund (FP), ledamoten Stina Bengtsson (C) och ledamoten Ewa Samuelsson (KD) enligt följande.

Vi anser att motionären lyfter ett viktigt område som berör tillgängligheten i Stockholm stad. Stockholm är en fantastisk stad att upptäcka och vi har ett världsunikt stadshus som är en symbol för hela Sverige. Det är viktigt att kontinuerligt arbeta med att underlätta för personer med funktionsnedsättning att ta del av stadshuset och vad som sker i rådssalen. Tempot måste vara högt för att nå en tillgänglighet i världsklass. Stadshuset är en historiskt utmanande miljö och arbetet med att hitta kreativa lösningar för att vidare öka tillgängligheten måste intensifieras.

Vi anser generellt att tempot i tillgänglighetsarbetet i staden måste öka. Stockholm ska vara en stad för alla. Stadens samtliga nämnder och bolag måste ha ett tillgänglighetsfokus i sitt arbete.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

Bilaga 2

2011:18

2011:18

Motion av Kaj Nordquist (S) om ett tillgängligare fullmäktige för alla stockholmare

Dnr 326-436/2011

Under en rad av år har Stockholms stad satsat 100 mkr årligen för att göra staden tillgänglig för funktionsnedsatta/funktionshindrade eller som det hette förr handikappade.

År 2010 skulle staden vara bäst i världen på sådana frågor. Det har flera gånger beslutats i fullmäktige. I det nationella handlingsprogrammet "från patient till medborgare", antaget av Sveriges riksdag 2000, pekades ut ansvaret för "enkelt avhjälpna hinder". Och de skulle just vara avhjälpna till 2010.

Även om motionären är stolt över uppdraget att få representera stockholmarna och socialdemokraterna i stadshuset, så går det inte att vara nöjd, när det kan konstateras att rullstolsburna personer inte kan komma in som andra stockholmare och sitta på läktaren i fullmäktigesalen.

Året är nu 2011. Högeralliansen har haft det politiska ansvaret i drygt fyra år eller en mandatperiod nu. Staden är tyvärr inte världsbäst i dessa frågor, bland annat så har inte läktaren anpassats för rullstolsburna. Däremot byggdes under förra mandatperioden Sveriges riksdag om, så att såväl plenisalen, läktaren och entrén är tillgängliga för människor med funktionsnedsättningar. Rullstolsburna personer kan som andra ta plats på läktaren under pågående riksmöte.

I budget för 2011 har den regerande majoriteten nu sänkt anslagen för tillgänglighet från 100 mkr till hälften. Vilket är beklagligt. Därutöver borde det finnas medel för att avhjälpa några enkla hinder så att alla medborgare har möjlighet att följa fullmäktiges möten. Även om nu Stockholm inte har ambitionen att vara världsbäst i tillgänglighetsfrågor med en högerallians vid rodet.

Hemställan

Utifrån ovanstående hemställer jag att

1. Stadshuset tillgänglighetsanpassas fullt ut
2. som första åtgärd läktaren och hela vägen från gatan in till läktaren i fullmäktigesalen görs fullt tillgängliga för människor som är rullstolsburna.

Stockholm den 21 februari 2011

Kaj Nordquist